

FOND ZA PROFESIONALNU
REHABILITACIJU I ZAPOŠLJAVANJE
OSOBA SA INVALIDитетOM

Benefiti zapošljavanja i profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom je ključna institucija u provođenju politike razvoja i unaprijeđivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom u FBiH.

Fond je osnovan na osnovu Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom 2010. godine od strane Parlamenta FBiH kao javna ustanova.

Fond obavlja sljedeće poslove:

- ✓ Finansira programe zapošljavanja i samozapošljavanja OSI;
- ✓ Vrši isplate novčanih nadoknada i subvencija neto plate;
- ✓ Finansira i sufinansira programe održivosti, razvoja i profesionalne rehabilitacije;
- ✓ Vrši nadzor nad ostvarivanjem prava i namjenskim utroškom sredstava;
- ✓ Pruža stručnu podršku korisnicima Fonda;
- ✓ Druge poslove predviđene Odlukom o osnivanju Fonda i Statutom Fonda.

Direktna finansijska podrška za OSI sa 60% i više bez obzira na vrstu invaliditeta

Fond dva puta godišnje raspisuje Javne pozive koji su dostupni na internet stranici Fonda www.fond.ba i u dva dnevna lista.

✓ Javni poziv za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom (mogu se prijaviti svi poslodavci koji žele zaposliti osobu sa invaliditetom kao i same osobe sa unvaliditetom koje žele da se samozaposle putem pokretanja samostalnog obrta).

✓ Javni poziv za programe razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica, programe održivost zaposlenosti osoba sa invaliditetom kao i programe profesionalne rehabilitacije.

✓ Isplata novčanih nadoknada za plaćene poreze i doprinose te subvencioniranje troška neto plate za osobe sa invaliditetom (samo za subjekte koji OSI zapošljavaju pod posebnim uslovima).

**1. PROFESIONALNA REHABILITACIJA
PREKVALIFIKACIJA/DOKVALIFIKACIJA
Prvi korak - OSPOSOBLJAVANJE**

**Kako osoba sa invaliditetom može koristiti sredstva Fonda, za profesionalnu rehabilitaciju
u cilju stručnog usavršavanja?**

Fond finansira/sufinansira, programe putem kojih se može izvršiti dokvalifikacija, prekvalifikacija i radno osposobljavanje osoba sa invaliditetom u cilju stručnog usavršavanja i u **konačnici zaposlenja**. Tri sljedeća programa omogućavaju osobama sa invaliditetom dodatno stručno usavršavanje:

1. Programi profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom u privrednim društvima za zapošljavanje osoba sa invaliditetom, zaštitnim radionicama i drugim pravnim licima prema Zakonu. Ovaj program omogućava praktično radno osposobljavanje i osigurava zapošljavanje minimalno jedne OSI koja prođe kroz program.
2. Programi profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom u ustanovama za profesionalnu rehabilitaciju, srednjim školama i drugim obrazovnim ustanovama. Ovaj program omogućava prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju većeg broja osoba sa invaliditetom koje organizuje srednja škola ili druga obrazovna ustanova.

**1. PROFESIONALNA REHABILITACIJA
PREKVALIFIKACIJA/DOKVALIFIKACIJA
Prvi korak - OSPOSOBLJAVANJE**

3. Finansijski troškovi u okviru programa profesionalne rehabilitacije na koje osobe s invaliditetom same apliciraju kao nosioci programa mogu obuhvatiti sljedeće potrebe:

- a) Finansiranje/sufinansiranje školarine u visini od 80% ukupne vrijednosti školarine (iskazane na originalnom predračunu obrazovne ustanove):
 - 1. Školarine za jednu, dvije ili tri godine dokvalifikacije ili prekvalifikacije ukoliko se ista vrši u jedinstvenom periodu ne dužem od 12 mjeseci;
 - 2. Školarine za kompletну prekvalifikaciju u okviru vanrednog srednjeg školovanja je moguće planirati ukoliko obrazovna ustanova organizuje polaganje razlike predmeta i kompletne prekvalifikacije u periodu ne dužem od jedne školske godine;
 - 3. Troškovi godišnje školarine u visokoškolskim ustanovama za I., II i III ciklus studija.
- b) Finansiranje/sufinansiranje u visini od 20% ukupne vrijednosti školarine (iskazane na predračunu obrazovne ustanove) za nabavku pomagala i opreme neophodnih osobi sa invaliditetom u učenju i radu. Na ovu namjenu mogu aplicirati osobe sa invaliditetom koje dostavljaju aplikaciju u skladu sa tačkom a) ovog stava;

**1. PROFESIONALNA REHABILITACIJA
PREKVALIFIKACIJA/DOKVALIFIKACIJA
Prvi korak - OSPOSOBLJAVANJE**

c) Finansiranje/sufinansiranje sticanja dodatnih kvalifikacija kroz sljedeća usavršavanja i stručne ispite:

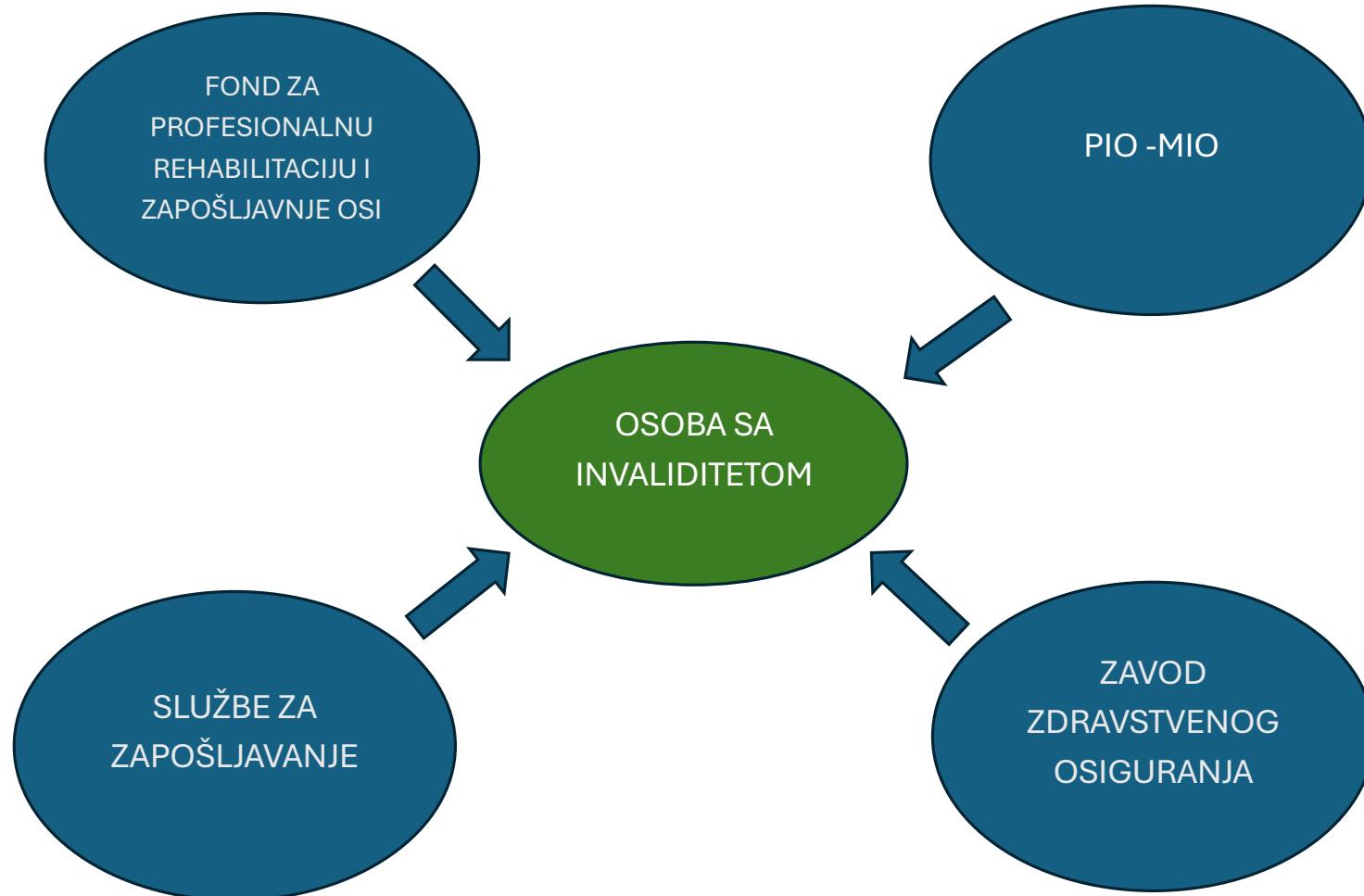
1. Stručni ispiti koji se odnose na federalne, kantonalne, gradske i općinske organe državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine;
2. Pohađanje obuke radi sticanja certifikata za obavljanje poslova fizičke, tehničke zaštite i odgovornih lica u Agencijama za zaštitu ljudi i imovine i unutrašnjim službama zaštite;
3. Dokvalifikacija za certificiranog računovodstvenog tehničara, certificiranog računovođu i ovlaštenog revizora;
4. Polaganje ispita u svrhu sticanja certifikata internog revizora za javni sektor u FBiH;
5. Vozački ispit za sve kategorije vozila.

U periodu od oktobra 2015. godine, kada je prvi put raspisan Lot III na ovaj način, kroz programe profesionalne rehabilitacije, prekvalifikacije, stručnog usavršavanja i doškolovanja kroz vanredno srednje školovanje ili visoko stručno obrazovanje u odgovarajućim obrazovnim ustanovama prošla je **655** osoba sa invaliditetom.

PROFESSIONALNA REHABILITACIJA I MULTISEKTORSKI PRISTUP U ZEMLJAMA SA USPOSTAVLJENIM SISTEMOM PROFESSIONALNE REHABILITACIJE

Odgovarajućim sistemom profesionalne (radne) rehabilitacije i zapošljavanjem osoba s invaliditetom mogla bi se uštedjeti značajna sredstva i potaknuti socijalna uključenost osoba sa invaliditetom.

Kao primjer može poslužiti ženska osoba s 35 godina života, srednjeg stručnog obrazovanja, koja je poslije moždanog udara uspješno rehabilitirana, ali ne može više raditi u svom zvanju nego na drugim poslovima.

Ukoliko ostvari pravo na prosječnu invalidsku penziju od 510,72,00 KM (podatak: prosječna invalidska penzija za 2023.) do svoje smrti u 79. godini (što je prosječna očekivana životna dob za žene), primala bi mirovinu pune 44 godine i to u ukupnom iznosu od 269.280 KM ($510 * 12 * 44$).

Ako bi se zaposlila nakon provedene rehabilitacije i radila do 65. godine života, plaćala bi poreze i doprinose, a penzionisanjem u 65. godini života primala bi do smrti (u isto pretpostavljenoj 79. godini) 14 godina starosnu penziju od 631,57 (podatak prosječna starosna penzija za 2023.godinu) u ukupnoj vrijednosti od 106.008,00 KM ($631 * 12 * 14$), što iznova potvrđuje koliko se moglo uštedjeti da je ista osoba upućena na profesionalnu rehabilitaciju i potom bila zaposlena.

Ukoliko uzmemo podatak prosječne neto plata u FBiH za III mjesec 2024. godinu, koja iznosi 1335,00 KM osoba bi za 30 godina rada zaradila 478.440,00 KM. Uzimajući u obzir podatak da je prosječna bruto plata u III mjesecu 2024. godine 2.078,00 KM, možemo reći da bi osoba tokom svog rada u trajanju od 30 godina doprinijela porezima i doprinosima do odlaska u penziju sa oko 267.480,00 KM, što iznova potvrđuje koliko se moglo uštedjeti da je ista osoba upućena na profesionalnu rehabilitaciju i potom bila zaposlena.

2. Novčani stimulans za novo zapošljavanje

Drugi korak - ZAPOSLENJE

Kako sredstva novčanog stimulansa mogu koristiti osobi sa invaliditetom za zapošljavanje i samozapošljavanje:

- 1. ZAPOŠLJAVANJE** - Svi poslodavci u FBiH koji žele zaposliti osobu sa 60% i više invaliditeta, mogu aplicirati za sredstva novčanog stimulansa kod Fonda. U zavisnosti od % invaliditeta osobe koja se zapošjava, perioda zapošljavanja (određeno/neodređeno), vrste zapošljavanja (pod općim/posebnim uslovima) poslodavac može dobiti novčani stimulans u iznosu od **13.800,00 KM** do **24.840,00 KM**. Navedene informacije osoba sa invaliditetom treba podijeliti sa poslodavcima kako bi lakše pronašla poslodavca koji je želi zaposliti.
- 2. SAMOZAPOŠLJAVANJE** - Ukoliko osoba sa invaliditetom ne može pronaći poslodavca koji bi je zaposlio, a ima dobru poslovnu ideju, može samostalno aplicirati za sredstva novčanog stimulansa pokretanjem samostalne djelatnosti kao jedinog i glavnog zanimanja. Novčani stimulans za samozapošljavanje iznosi od **13.800,00 do 24.840,00 KM** u zavisnosti od % invaliditeta osobe koja se samozapošjava.

IZNOSI NOVČANIH STIMULANSA

Tabelarni prikaz iznosa sredstava u skladu sa
•procentom invaliditeta osobe i perioda zapošljavanja osobe sa invaliditetom

% INVALIDITETA	UVEĆAN ZA	IZNOS SREDSTAVA NA ODREĐENO	UVEĆAN ZA 50% IZNOS SREDSTAVA NA NEODREĐENO
60%	0	13.800,00	20.700,00
70%	5%	14.490,00	21.735,00
80%	10%	15.180,00	22.770,00
90%	15%	15.870,00	23.805,00
100%	20%	16.560,00	24.840,00

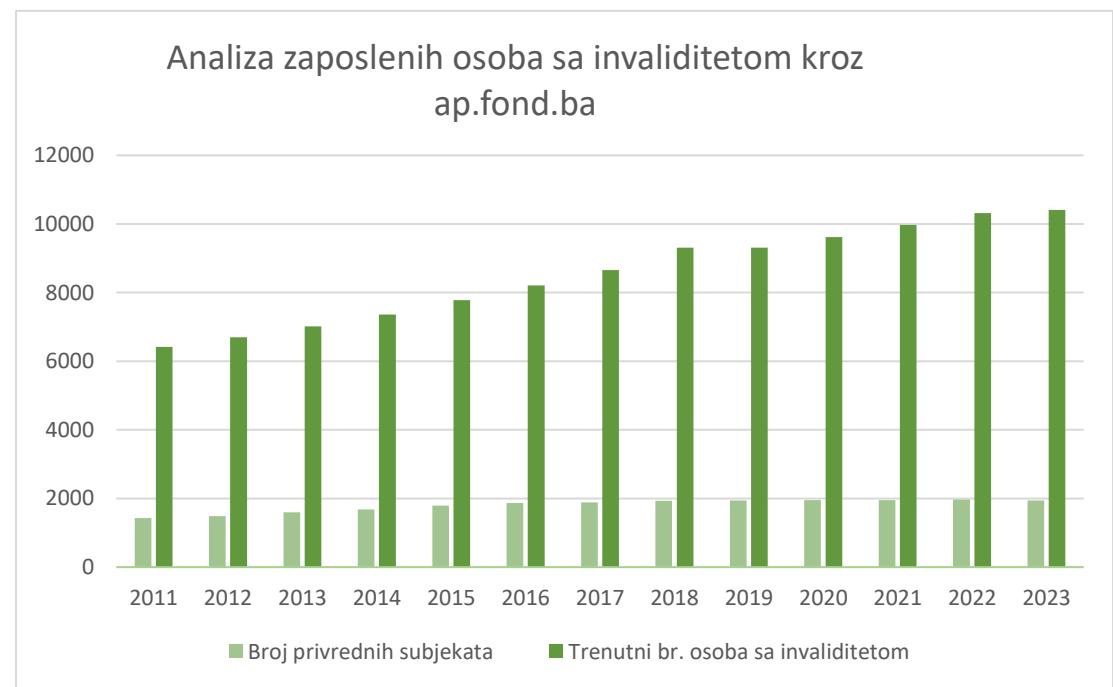
**BROJ ZAPOSLENIH OSOBA SA INVALIDITETOM U PERIODU 2011. – 2024. GODINE
KROZ DODJELU NOVČANOG STIMULANSA**

**U PERIODU OD 2011. GODINE DO DANAS FOND JE DODIJELIO
6453
POTICAJA ZA ZAPOŠLJAVANJE OSOBA SA INVALIDITETOM**

ANALIZA ZAPOSLENIH OSOBA SA INVALIDETOM KROZ ap.fond.ba

Godina	Broj privrednih subjekata	Trenutni br. osoba sa invaliditetom
2011	1427	6419
2012	1490	6696
2013	1598	7012
2014	1682	7362
2015	1796	7778
2016	1867	8213
2017	1891	8655
2018	1934	9313
2019	1939	9313
2020	1949	9614
2021	1955	9972
2022	1969	10315
2023	1944	10409

KORISNICI SREDSTAVA FONDA POD POSEBNIM USLOVIMA

SAMOSTALNE DJELATNOSTI

PRIVREDNA DRUŠTVA

ZAŠTITNE RADIONICE

ORGANIZACIJE OSOBA SA INVALIDITETOM

3. NOVČANA NAKNADA I SUBVENCIJA PLATA

Teći korak – ODRŽAVANJE ZAPOSLENOSTI

Osobe sa invaliditetom zaposlene pod posebnim uslovima imaju pravo na povrat uplaćenih poreza i doprinosa

Ova mjera ima za cilj održavanje zaposlenosti OSI.

Isplata se vrši kontinuirano na mjesecnom nivou za:

- Porez na dohodak za zaposlene OSI
- Doprinose na platu za zaposlene OSI
- Subvenciju neto plate za zaposlene OSI u zaštitnim radionicama

Subjekti koji imaju pravo su:

- Privredna društva za zapošljavanje OSI
- Organizacije osoba sa invaliditetom koje zapošljavaju OSI
- Osobe sa invaliditetom samostalni poduzetnici
- Zaštitne radionice

3. NOVČANA NAKNADA I SUBVENCIJA PLATA

Teći korak – ODRŽAVANJE ZAPOSLENOSTI

**OKO 3543 ZAPOSLENIH OSOBA SA INVALIDITETOM KONSTANTNO
OSTVARUJU PRAVO NA NOVČANU NADOKNADU I SUBVENCIJU
PLATE**

4. Kako osobe sa invaliditetom mogu uspješno poslovati uz podršku Fonda?

Četvrti korak – RAZVOJ/ODRŽAVANJE/PODRŠKA

PRIVREDNA DRUŠTVA/ZAŠTITNE RADIONICE

- ✓ Osobe sa invaliditetom mogu registrirati **privredno društvo za zapošljavanje osoba sa invaliditetom ili zaštitnu radionicu** i zajedno realizovati poslovnu ideju.
- ✓ **Privredna društva za zapošljavanje osoba sa invaliditetom** imaju konstantnu prodršku kroz povrat poreza i doprinosa za osobe sa invaliditetom, ukoliko redovno i u skladu sa Zakonom podnose validan zahtjev Fondu za povrat poreza i doprinosa.
- ✓ **Zaštitne radionice** pored navedenog imaju pravo povrata poreza i doprinosa za sve zaposlenike i pravo na subvenciju neto plate uposlenih osoba s invaliditetom u visini 30% prosječne neto-plate u Federaciji.

Dodatna podrška Fonda za privredna društva za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitne radionice, u cilju uspješnijeg poslovanja, osigurana je kroz sljedeće programe:

- **Lot I:** Za finansiranje/sufinansiranje programa za održavanje postojećeg nivoa zaposlenosti osoba sa invaliditetom;
- **Lot II:** Za finansiranje/sufinansiranje programa za razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica, **što podrazumjeva i novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom;**

4. Kako osobe sa invaliditetom mogu uspješno poslovati uz podršku Fonda?

Četvrti korak – RAZVOJ/ODRŽAVANJE/PODRŠKA

UDRUŽENJA/ORGANIZACIJE/SAVEZI OSOBA SA INVALIDитетOM

Pored novčanog stimulansa udruženja/savezi osoba sa invaliditetom imaju konstantnu podršku od strane Fonda kroz:

- ✓ Povrat poreza i doprinosa za zaposlene OSI u udruženju, što znači da ukoliko redovno i u skladu sa Zakonom podnose validan zahtjev Fondu za povrat poreza i doprinosa, nemaju troškove vezane za poreze i doprinose što olakšava njihovo poslovanje.
- ✓ Jednom godišnje imaju pravo aplicirati i na sredstva po **LOT-u V** u vrijednosti od 6.000,00 KM po pojedinačnoj osobi sa invaliditetom zaposlenoj u udruženju, a koja mogu iskoristiti za:
 - a) Nabavka sredstava i opreme za rad;
 - b) Nabavka specijalnih pomagala i opreme za radne potrebe osoba sa invaliditetom;
 - c) Sufinansiranje režijskih, komunalnih i troškova zakupa prostora;
 - d) Poboljšanje uslova rada, adaptacija radnog prostora i njihovo prilagođavanje potrebama osoba sa invaliditetom;

Uslov za ostvarivanje sredstava je da organizacija osoba sa invaliditetom ima klasifikaciju djelatnosti: 88.10, 88.91 ili 85.321

4. Kako osobe sa invaliditetom mogu uspješno poslovati uz podršku Fonda?

Četvrti korak – RAZVOJ/ODRŽAVANJE/PODRŠKA

SAMOSTALNI OBRTNICI

Pored novčanog stimulansa samostalni obrtnici osobe sa invaliditetom imaju konstantnu podršku od strane Fonda kroz:

- ✓ Povrat poreza i doprinosa, što znači da obrtnici ukoliko redovno i u skladu sa Zakonom podnose validan zahtjev Fondu za povrat poreza i doprinosa, nemaju troškove vezane za poreze i doprinose što olakšava njihovo poslovanje.
- ✓ Jednom godišnje samostalni obrtnici imaju pravo aplicirati i na sredstva po LOT-u IV u vrijednosti do 6.000,00 KM koja mogu iskoristiti za:
 - a) Nabavka ili reparacija potrebnih sredstava rada, specijalnih pomagala i opreme
 - b) Poboljšanje uslova rada, adaptacija radnog prostora i njihovo prilagođavanje potrebama OSI
 - c) Nabavka roba, materijala i sirovina
 - d) Sufinansiranje troškova asistencije u radu i drugih tekućih troškova – najviše do 10%

Ova sredstva pomažu u održivosti zaposlenosti osobe sa invaliditetom koja se samozapošljava.

BROJ PODRŽANIH PROGRAMA U PERIODU 2011. – 2024. GODINE

**U PERIODU OD 2011. DO DANAS FOND JE PODRŽAO 5696
PROGRAMA (LOT I, LOT II, LOT III, LOT IV, LOT V)**

Informisanje, promocija, direktno savjetovanje

SLIKOM KROZ POZITIVE PRIMJERE POSLOVANJA, ZAPOŠLJAVANJA, PROFESIONALNU REHABILITACIJU UZ PODRŠKU FONDA

Arkopharma

ARKOCAPS®

Lider u fitoterapiji

Terapija budućnosti!!!!

to analiticku Herbatu
za svu mobilnost!

Him

2 3
5
6

A B C D E F G I K M O Q S U W Y
H J L N P R T V X

P
R

A14-E-996

MAN
33 1203

33
1202

J14-K-894

**NAŠI USPIJEŠNI DOKTORANTI,
KORISNICI PROGRAMA PROFESIONALNE REHABILITACIJE FONDA**

Lejla Ibrahimović
**DOKTORSKI STUDIJ PRIRODNE I MATEMATIČKE
NAUKE U OBRAZOVANJU - SMJER BIOLOGIJA U
OBRAZOVANJU**

Adna Ibrahimović
**DOKTORSKI STUDIJ
UŽA NAUČNA OBLAST KRIVIČNO
PRAVO**

Nadir Ibrahimović
**DOKTORSKI STUDIJ
FIZIOTERAPIJA I RADNA
TERAPIJA**

FOND ZA PROFESIONALNU
REHABILITACIJU I ZAPOŠLJAVANJE
OSOBA SA INVALIDITETOM

HVALA ☺

**Posjetite nas
Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje
osoba sa invaliditetom
Wilsonovo šetalište 10, Sarajevo**

**T: +387 33 717 740
www.fond.ba**